

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta 5, poštni predal 22.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Maribor, Ruška c. 5, poštni predal 22.
Ljubljana VII., Zadržni dom.

Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane 1—Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1—Din. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta 2-25 D. Pri večjem številu objav popust.

Št. 94.

Sreda 23. novembra 1927.

Leto II.

IV. plenarna skupščina Delavske zbor- nice za Slovenijo.

Letošnja skupščina Delavske zbornice se je vršila v kazinski dvorani v Mariboru ob živahnem zanimanju mariborske javnosti, zlasti pa mariborskega delavstva za njeno delo in sklepe. Ko je predsednik Čobal otvoril zborovanje, je bila tudi galerija gosto zasedena in to večinoma po naših sodrugih. Zborovanja so se udeležili v zastopstvu beograjskega centralnega tajništva Delavskih zbornic s. Muzikravič, v zastopstvu zagrebške Delavske zbornice s. Berberović, za mariborsko občino pa župan dr. Leskovar. S. Čobal je otvoril zbor, pozdravljajoč navzoče goste in spominjajoč se preminulega člana plenuma Delavske zbornice, Duha iz Ruš. Sporočil je nato predloge posameznih članov skupščine ter podal nato besedo mariborskemu županu, ki je pozdravil zbor v imenu občine, želeč, da bi delo zbornice vplivalo vzgojno na vsa delavstva, vzbujajoč v njem zavest, da je važen del celote in napredka, važen član v organizmi človeške družbe.

Nato je sodrug Muzikravič pozdravil zbor v imenu centralnega tajništva Delavskih zbornic, povdarjajoč, da je Delavska zbornica predstavnik delavskega razreda, proletarijata vobče, kot najbolj razvitega dela človeške družbe.

Baš zato morajo biti Delavske zbornice močne le, ako je delavski razred močan. Pri nas imamo lepo število zakonov, ki se ne izvajajo in katere bi se rado razveljavilo, ker tako hočejo delodajalci. Zato so delavstvu najbolj potrebni močni sindikati, da se bo moglo uspešno braniti.

Sodrug Berberović se pridružuje izvajanjem sodruga Muzikraviča, želeč zboru plodovito delo, ki je delavskemu razredu v teh težkih časih toliko bolj potrebno.

Izvolila sta se nato finančni in volilni osek, nakar je sodrug Čobal podal predsedniško poročilo v izpolnitev že predloženih poročil Delavskih zbornic.

Poročilo predsedstva.

Zgradba palače Delavske zbornice.

Z rešenjem gospoda ministra za socialno politiko z dne 17. februarja 1927 je dobila Delavska zbornica dovoljenje, da sme vporabiti za zgradbo svoje palače znesek 1.500.000 dinarjev iz svojega gradbenega fonda.

Daljni temelj za zgradbo palače Delavske zbornice tvori pogodba med mestno občino ljubljansko in Delavsko zbornico z dne 25. maja t. l. Palačo so pričeli graditi koncem julija t. l. Koncem novembra t. l. je bila v surovem stanju pod streho.

V palači Delavske zbornice bodo poleg prostorov za pisarne zbornice še prostori vseh delavskih strokovnih organizacij, zborovalna dvorana, brezalkoholna gostilna ter 33 stanovanj. V novi palači Delavske zbornice dobijo delavske organizacije prikladne prostore, vse delavstvo pa reprezentativen dom.

Na drugi strani se je pa tudi nekaj storilo v svrhu ublažitve stanovanjske bede.

Ako se upošteva, da znaša vs letni proračun zbornice le 2 milijona dinarjev, medtem ko bo stala stavba zbornice nad 5 milijonov di-

narjev, je jasno, da je bilo le težko zagotoviti finančne temelje za zgradbo v tem obsegu.

Delavsko pravo, socialno zavarovanje, zaščita delavcev. — Stanovanjska zaščita.

V pogledu potrebe stanovanjske zaščite je podala Delavska zbornica na poziv ministrstva za socialno politiko v Beogradu to-le mišljenje:

V Ljubljani bi se moralo graditi po naši cenitvi od leta 1914—1926 1750 stanovanj. Dejansko se jih je zgradilo 550, torej jih manjka 1195.

Glasom statistike stanovanjskega urada v Ljubljani je prosilo, odkar je ta urad obstojal, za stanovanja 1980 oseb. Stanovanja pa so se mogla do deliti le 687 prosilcem, medtem ko so ostale 1302 prošnje nerešene.

Iz tega se razvidi, da smo cenili pomanjkanje stanovanj v svoji kalkulaciji z vsa previdnostjo, da smo se izogibali vsega pretiravanja in navedli minimalne številke.

Maribor bi moral zgraditi po slični kalkulaciji v letih 1914 do 1926 960 stanovanj. Zgradil jih je 250, torej mu jih primanjkuje 710. Tudi ta številka je potrjena po cenitvah stanovanjskega urada. Zaključek: V najvažnejših krajih teritorija podpisane zbornice je doseglo pomanjkanje stanovanj leta 1926—1927 svoj višek.

Popolna svoboda pri razpolaganju s stanovanji in pri določanju najemnin, bo imela te-le posledice:

Ona bo dvignila najemnino do te višine, da jih del najemnikov ne bo več zmogel. Za gospodarsko jačje sloje, ki bodo te najemnine zmogli, bo pomanjkanje stanovanj prenehalo. Oni bodo lahko dobili v starih hišah dovolj stanovanj. Gospodarsko šibkejši sloji bodo stisnjeni deloma v slaba stanovanja, deloma pa izrjeni iz njih.

Mesto gospodarsko jačji sloji bodo postavljeni baš gospodarsko najšibkejši sloji pred nalogo, da bi bili reflektanti na najdražja stanovanja v novih hišah. Pomanjkanje stanovanj bi moglo prosto razpolaganje s stanovanji le v toliko in v tem slučaju omiliti, v kolikor bi navajalo k proizvodnji obstoječih velikih stanovanj s ciljem, da se napravita iz enega stanovanja dve.

Vendar svobodno in neregularno razpolaganje s stanovanji ni najboljše sredstvo, da se to doseže.

To sredstvo bi učinkovalo šele v tem slučaju, če bi ostajal radi previsokih cen del stanovanj po ukinitvi stanovanjske zaščite prazen, tako, da bi silili na prezidavo gospodarski razlogi.

Zasluzek: Stanovanjski zakon se iz zgoraj navedenih razlogov ne sme končno likvidirati, ker bi bile prenesene s tem vse posledice pomanjkanja stanovanj na ramede socialno najšibkejših slojev in ker bi to povpraševanje po stanovanjih v novih hišah še zmanjšalo.

V novem zakonu naj ostanejo najemnine maksimirane. Morejo pa se valorizirati. Večji del valoriziranih najemnin pa se mora stekati v občinske fondе za zgradbo novih stanovanj.

Opoved stanovanj naj bo dopustna le v tem slučaju, kjer da lastnik hiše stranki na razpolago drugo,

če tudi manjše stanovanje in pa v tem slučaju, kjer more s posredovanjem lastnika hiše ali občine doseči, da dobi stranka na razpolago stanovanje v novi hiši proti najemnini, ki ne presega določenega dela njenih mesečnih dohodkov.

Odločilne važnosti je, da zakonodaja vpliva na kreditno politiko v tem smislu, da bodo oskrbovali hipotekarni zavodi zainteresiranim občinam in drugim interesentom gradbene kredite in da bodo prispevale občine in država delno h kritju nadnormalno visokih obrestí, ki povzročajo danes, da se dajo graditi nova stanovanja, kakor je razvidno iz priloge 3, le proti nezmagljivo visokim najemninam.

Rudarska zavarovanja.

Naša zbornica vodi že od leta 1925 borbo za zboljšanje ali bolje, za ohranitev rudarskega starostnega zavarovanja.

Denarno gospodarstvo naše glavne bratovske skladnice kaže danes tudi selpecu, kam jadramo. Glavna bratovska skladnica za Slovenijo ne zbira za rudarski pokojninski sklad nikakih kapitalnih rezerv. Nasprotno! Njeni tekoči izdatki so mesečno za 175.000 Din večji, nego njeni dohodki.

Ona krije deficit tekočega prometa iz rezerv, ki znašajo le par milijonov dinarjev. Ker bi morale znati te rezerve po principu kapitalnega kritja nad sto milijonov dinarjev, bi se morale te rezerve naglo večati, v resnici pa se bodo v najkrajšem času docela izčrpale.

Generalna direkcija šum ministrstva šum in rud je izdelala osnutek za nov pravilnik rudarskega zavarovanja.

Ta pravilnik je sedaj pred finančnim odborom Narodne skupščine. Da opozori poslanske klube Narodne skupščine na to vprašanje in skuša ob 12. uri za zavarovance bratovskih skladnic vsaj nekaj rešiti, je sklenila Delavska zbornica z dvema dopisoma na vse poslanske klube, v kateri so poslanci iz njenega teritorija. Ta dva dopisa objavimo v celoti v prihodnji številki.

Reorganizacija bolniškega zavarovanja.

Minister za socialno politiko je bil na podlagi finančnega zakona za leto 1927—28 čl. 283 pooblaščen, da izvede reorganizacijo bolniškega zavarovanja.

Odbor centralnega tajništva delavskih zbornic je zavzel z ozirom na to napram temu problemu na svoji seji dne 12. in 13. aprila 1927 v Novem Sadu sledeče stališče:

1. Izpreminjanje obstoječih zakonov potom odredb finančnega zakona je protiustavno, vsled česar nevarno in nepriporočljivo.

2. Priznava potrebe, da se poveča samostojnost in materialna odgovornost Okrožnih uradov; da se jim poveri izvedba bolniškega zavarovanja ter da se njihova samostojnost samo toliko omeji, kolikor je potrebno, da se obvaruje enotna in pravilna izvedba vseh treh panog socialnega zavarovanja.

3. Potrebna omejitev samostojnosti mora biti vidna v tem, da ima Osrednji urad pravico do strogega in neposrednega nadzorstva. Te pravice se sme posluževati vsak čas in s polno avtoriteto v vseh slučajih nesolidnega ali nepravilnega poslovanja in da prepreči vsako, četudi samo za-

časno samovoljno vporabo imovine in dohodkov, ki jih upravljajo okrožni uradi za Osrednji urad ali za kako drugo ustanovo.

4. Osrednjemu uradu se mora omogočiti zbiranje in upravljanje posebnih rezervnih fondov radi poravnania onih poslovnih večjih izdatkov Okrožnih uradov, ki bodo nastali iz nezakriviljenih razlogov ter onih izrednih izdatkov, ki bodo nastali vsled izrednih okolščin, zlasti po epidimijah ali slično, pa se ne bi mogli pokriti iz lastnih sredstev Okrožnega urada.

5. Da bi se omogočila čim uspešnejša izvedba bolniškega zavarovanja in čimboljša ter cenejša uprava in samouprava, se morajo osnovati čimvečji Okrožni uradi, ki bodo odgovarjali gospodarskim, socialnim in prometnim razmeram poedinih krajev. Za skupne zdravstvene in druge ustanove se mora potom Osrednjega urada za zavarovanje delavcev osnovati enotna uprava; istotako enotno postopanje pri osnovanju novih. Odločno smo proti dvema tipoma okrožnih uradov.

6. Osrednjemu uradu se mora omogočiti, da določi način intenzivnega nadzorstva v svrhu uspešnega in enotnega poslovanja vsakega poedinega Okrožnega urada.

7. Uredba mora tudi upoštevati, da je ustvaril zakon o zavarovanju delavcev tehnične enote vseh vej zavarovanja. To enotnost treba v interesu zavarovanja samega čuvati ter jo vzeti za podlago reorganizacije.

8. Gosp. minister za socialno politiko se naproša, da izda naredbe le s sodelovanjem strokovnjakov, ki poznajo v detajlu prakse in razmere v zavarovanju in s soglasnostjo centralnega tajništva delavskih zbornic.

9. Obenem zahtevamo od g. ministra za socialno politiko, da čimprej izvrši volitve v Okrožne urade in da omogoči sestavo izvojenih samoupravnih organov Osrednjega urada celo tedaj, če se še niso mogle izvršiti volitve v vseh okrožnih uradih.

Vprašanje odpiranja in zapiranja trgovin ter obrtnih obratov.

O vprašanju odpiranja in zapiranja trgovin ter obrtnih obratov vlada še precejšnja disorientacija tako pri članstvu, kakor v javnosti. Vsled tega je nadvse važno stališče odbora centralnega tajništva delavskih zbornic, ki ga je zavzelo v tem vprašanju na svoji seji dne 12. in 13. aprila v Novem Sadu. Odbor zahteva:

1. Da izda ministrstvo za socialno politiko v smislu § 6. zakona o zaščiti delavcev uredbo o delovnem času v trgovinah in obrtnih obratih.

Ta uredba se sme izdati le na podlagi predhodnega zaslišanja zainteresiranih zbornic in organizacij. Kar se tiče delovnega časa mora biti določen le na podlagi osemurnika. Vsled tega morajo izostati iz uredbe vse izjeme, glasom katerih se sme podaljšati delovni čas na 12—13 ur dnevno. V prvi vrsti pa mora izpasti poglavje III. iz načrta uredbe, katerega je izdelalo ministrstvo za trgovino, obrt in industrijo. To poglavje govori namreč o nedeljskem počitku, kljub temu, da je ta počitek že reguliran v §§ 12—16 zakona o zaščiti delavcev in kljub temu, da ta zakon ne predvideva nobene nadaljne uredbe o nedeljskem počitku.

2. V kolikor bi bila potrebna kak določila v pogledu nedeljskega

počitka, naj jih izda ministrstvo za socialno politiko enaka za vso državo, pri čemur mora pa upoštevati rešitev ministrstva za socialno politiko opr. št. 350-IV 1925 ter mnenja pristojnih delavskih zbornic in organizacij.

V slučaju, da bi hotel dovoliti minister za trgovino, obrt in industrijo na podlagi § 14. točka 3. Zakona o zaščiti delavcev dvournu nedeljsko delo v mestih izpod 10.000 prebivalcev, ne sme v to privoliti minister za socialno politiko. Kajti nedeljski počitek je mogoče izvesti edino na ta način, če se vpelje za vso državo brez izjeme na število prebivalcev.

3. Kar se tiče vprašanja delovnega časa v obratih označenih v točkah 3. in 5. načrta Uredbe, želi odbor centralnega tajništva da osvoji ministrstvo za socialno politiko stališče zagrebške delavske zbornice, ki se glasi:

V smislu zakona o zaščiti delavcev smejo biti dovoljene izjeme le za sledeče obrate:

a) Za celi dan.

1. Za kavarne, gostilne in hotele, za pogrebne zavode, za podjetja, ki se pečajo z utovorjenjem in raztovorjenjem brodov in ladij in pomorskih in rečnih pristanišč.

2. Za podjetja, v katerih je neprekinjeno delo že po naravi obratovanja samega nujno. Ministrstvo za socialno politiko določa v sporazumu s pristojnimi zbornicami, katera so ta podjetja.

b) Do 12 ur.

Za pekarnice in slaščičarne, toda le za one, katere se pečajo izključno s prodajo peciva in slaščic. Dalje za mesarje, brivce, cvetličarne, trafike in prodajalne z živilskimi potrebščinami. Kot take se smatrajo obrati, ki se pečajo izključno s prodajanjem žive perutnine, živil, ki se rada pokvarijo in sicer: Sveže sadje, sveže sočivje, sveže meso, zaklana žival, sveže ribe, zaklana divjačina, jajca, mleko, surovno maslo, sir in slično, kakor tudi prodajanje časopisja.

Ako prodajajo posamezni obrati poleg naštetih še kake druge predmete, ne spadajo pod izjemo in morajo biti v nedeljo za cel dan. Ta določila veljajo predvsem za buffet-e v vinotocih. Izvzeti so pa slučajji, če pade v kakšnem mestu ltni sejem na nedeljo.

Minister za trgovino, obrt in industrijo sme v sporazumu z ministrstvom za socialno politiko dovoliti, da smejo biti obrati v občinah, ki imajo manj kakor 10.000 prebivalcev, odprti največ dve uri, pod pogojem, da dado lastniki teh obratov svojim uslužbencem med tednom odgovarjajoči dopust.

GRAJSKI KINO — GRAJSKI KINO

četrtek 24., petek 25., sobota 26., nedeljo 27. novembra:

EVROPA V PLAMENU!

Deset ogromnih dejanj iz življenja dveh vojakov, njihove borbe, pustolovine in doživljaj ljubezni.

Posebno prvovrstna godba. — Zmerno zvišane cene —

Prednaznanilo:

Pod jarmom strasti

Grete Garbo John Gilbert

Za ohranitev Borz dela.

Tudi v preteklem letu smo svoje delo za ohranitev Borz dela nadaljevali. Borzi dela v Mariboru in Celju smo vzdrževali skupno z ondotnimi občinami od aprila 1926. Meseca aprila 1927 pa je bila ukinjena kot državna ustanova tudi Borza dela v Ljubljani.

Delavska zbornica je prevzela začasno skrb tudi za to ustanovo, pri čemur jo je podprla tudi mestna občina ljubljanska. Pri teh naporih smo računali predvsem s tem, da se bodo morala predati sredstva, ki se zbirajo v smislu čl. 110 finančnega zakona iz leta 1922-23 za podpiranje brezposelnih in za vzdrževanje Borz dela, prej ali slej vendar svojemu namenu. Zato se nam je zdelo važno za vsako ceno vzdržati kontinuiteto.

V finančnem zakonu za leto 1927-28 je sicer določeno, da se ima rešiti to vprašanje s posebnim pravilnikom, ki bi vpostavil Borze dela kot avtonomne ustanove, ki bi stopile ob stran zavodu za zavarovanje delavcev.

Ker pa je bila medtem Narodna skupščina razpuščena, je bilo treba skrbeti začasne ukrepe.

Na ponovne intervencije zbornice je Ministrstvo za socialno politiko meseca maja 1927 odredilo, da se ima razdeliti med nezaposlene preko Borz dela v Ljubljani, Celju in Mariboru znesek 100.000 Din. Z odlokom z dne 25. julija 1927 je odrejeno, da se ima izplačevati počenši od meseca oktobra 1927, do nadaljnjega — Borzam dela v Sloveniji:

a) Za vzdrževanje posredovalnic za delo po 15.000 Din mesečno;

b) za podpiranje nezaposlenih po 30.000 Din mesečno.

S tem je obstoj Borz dela za enkrat osiguran.

Novi pravilnik za Borze dela pa bo delovanje Borz dela olajšal in razširil.

Za sodr. Čobalom je poročal tajnik Del. zbornice sodr. Uratnik. Njegovo jasno, obširno in temeljito poročilo, ki je tvorilo centralno točko dneva, objavimo vsled tiranije prostora v celoti v prihodnji številki.

Blagajniško poročilo je podal s. Čelešnik. Tudi na to poročilo se še povrnemo.

Za kontrolo je poročal s. Ošlak, ki je predlagal absolutorij.

V debati k poročilom so govorili nato sodružica Ajdiškova, Kosem, Pušič, Žužek, Kores, Ivanka Godeša, Ravnik, Gajšek, Juvan in s. Svetek. O vsem bomo še pisali.

Po poročilu s. Uratnika, k drugi točki dnevnega reda je bil nato sprejet novi načrt volilnega reda za Del. zbornico, ki se bo predložil min. za soc. politiko v odobritev.

Sodr. Makuc je pred zaključkom skupščine predložil in utemeljil protestno resolucijo proti odpustitvi tajnika Saveza železničarjev Jugoslavije iz službe. Proti tej resoluciji so zastopniki krščanskih socialistov najprej ugovarjali, nato pa so se pridružili protestu in glasovali za resolucijo.

Za azil in menzo v novi palači Delavske zbornice v Ljubljani se je nato votiralo iz gradbenega fonda 300.000 Din, za Delavski dom v Celju 300.000 Din, za Delavski dom v Mariboru pa skupno 1.000.000 Din. V splošnem fondu ostane še 76.000 Din.

Na mestu odstopivšega člana odbora Urbančiča je bil nato imenovan dr. Bohinjec iz Ljubljane.

Ves potek skupščine je pričal, da je bilo delo zbornice veliko in plodno in da se delavstvo in vsa poštena javnost bolj in bolj zaveda velikega pomena te naše institucije za ves delovni narod. Tudi je ta skupščina pokazala, da je delo naših sodrugov in zbornic in v upravnem odboru tako intenzivno in iniciativno, da morajo to celo nasprotniki objektivno priznati.

Volitve v celjski okolici.

Lep uspeh naših sodrugov.

V nedeljo so se vršile v celjski okolici občinske volitve, ki so zopet potrdile, da se naša ideja učvrstuje tudi na deželi, da se naši kadri konsolidirajo, da napredujemo od volitev do volitev.

Pri volitvah v Celjskem srezu so dobili naši sodruzi:

Občina Celjska okolica: volišče Gberje, socialisti 221 glasov; skupno socialisti 313 glasov in 8 mandatov.

Celjski srez: Sv. Pavel pri Preboldu: socialisti 77 glasov in 4 mandate; Griže: socialisti 92 glasov in 4 mandate.

Precej glasov so dobili nadalje socialisti še v nekaterih manjših občinah; natančni podatki pa še niso znani. Objavimo jih prihodnjic.

Iz teh podatkov je razvidno, da se je število naših glasov v celjski okolici in v celjskem srezu močno okrepilo; razvidno je pa tudi, da so bernotovci, ki so imeli nekoč toliko slabše postojanke, na celi črti potolčeni.

V nizu razveseljivih pojavov v delavskem pokretu Slovenije, ki se polagoma a sigurno dviga, moremo danes prišteti tudi lep uspeh pri teh občinskih volitvah, ki kaže, da se naše vrste vsepovsod večajo. Nadaljni rezultati občinskih volitev bodo pokazali, da je tudi povsod drugod tako. Naprej!

Protestni shod naših železničarjev proti odpustitvi tajnika Stanka.

»Unionova« dvorana v Mariboru je bila v soboto zvečer nabito polna delavstva, ki je ogorčeno protestirala proti odpustitvi tajnika Saveza železničarjev, sodr. Stanka, iz železniške službe. Ta najnovejša poteza naših reakcionarnih činiteljev je razpallila do skrajnosti zavedno delavstvo. Ves potek zbora je pričal, kako težko občuti masa vsakršno nasilje, toliko bolj to, ki je očitno naperjeno proti lastni organizaciji. Govorili so ss. Bahun, Čanžek, Makuc in Magdič (v nemščini), o delu delavske zbornice sta pa poročala sodruzi Sedej in Čelešnik. Vsi govori so izveneli v

Za nego zob je neobhodno potrebna zobna pasta

„PEBECO“.

Pavel Dorohov:

Kazenska ekspedicija.

(Odlomek iz romana »Golgota«. Prevedel I. V.)

»Gospod Bog, reši me . . . Bog, reši me!« Sedaj ga zbode v desno ramo. Hoče jo dvigniti, ali ne gre. Po okroglem obrazu nadporočnika teko solze. Oči se polnijo s smrtnim strahom in z zavestjo brez koristi preživelega življenja.

»Gospod Bog, odpusti mi . . .«

Zadnjikrat udari njegova roka po vodi.

»V tvoje roke zapuščam . . .«

Nekdo ga zgrabi za nogo in ga potegne na dno. Voda udre v široko odprta usta . . .

Pan Selinsky tišči glavo pod vodo, njegove roke delujejo kot mlinsko kolo. Kroglice brenče okrog njega. Prestreljena stran krvavi in barva vodo. Mokra obleka ga ovira pri plavanju in ga vleče k dnu.

Maksim ukaže, da se naredi konec.

»Vzami jih vrag, ustrelite jih!«

Nekaj strelav zagrmí.

Pan Selinsky se pogrezne.

V Vjasovko odposlana četa se vrne k pol dnevu k parobrodu. Maksim stoji s servijeto v roki na krovu.

»Maksim že čaka! To bo dišalo sedaj!«

Do parobroda je samo še petdeset korakov.

Maksim zamahne s servijeto.

Kakor da je vrgel ognjen dež vojakom v obraz.

»Poberite orožje! Trupla vrzite v vodo.«

Skočijo s parobroda in poberejo orožje.

Zjutraj plapolala rdeči prapor na jarbolu parobroda.

Na povejniškem mostičku stoji Maksim v vojaški bluzi. Na prsih je rdeč trak. Tudi vojaki in mornarji imajo rdeče trakove.

Poleg Maksima stoji velik, brkasti krmilar.

Vriskaajoči glasovi zvene daleč preko obrežja.

»Počasí!«

»S polno parol!«

Na pristanišču vasi Sisovka se gnete oborožena tolpa kmetov.

»Vojna je sedaj, bratje, bratje, prava velika vojna.«

»Da, velika vojna!«

»Dobro smo jih zdelali.«

»Tudi dovolj ljudi smo zgubili.«

»Tako je vedno, ne da se predružití.«

»Boljševik, obriti — vražje izboren dečko.

Povsod je prvi.«

»Mora se reči, general!«

»Glejte, glejte — parobrod po reki navzgor.«

»Resnično, parobrod.«

Kmetje gledajo ostro čez vodo.

»Glejte, glejte — rdeči prapor na jarbolu.«

»Jezdi takoj k štabu, Petjka!«

Kmetje na obrežju se razprostro takoj v rojno progo.

Za zgorelim čolnom strmi strojnica s svojo cevjo.

Dimitrij opazuje parobrod z daljnogledom.

»Hudiča, ali naj bo to past?«

»Ali rdeči prapor je na jarbolu!«

»To lahko vsakdo naredi . . .«

»Sodruzi, to je »Komersant!«

Dimitrij pogleda ostro. Da, da to je »Komersant« s katerega je pobegnil.

Ljudi na krovu se je sedaj jasno razločevalo. Celó rdeči trakovi so se videli.

»Kaj je to? Od kod so prišli Rdeči?« Zatre veselo misel, da se je v mestu morda zgodil prevrat.

»Gotovo je, da so to Rdeči!«

S parobroda mahajo s čepicami. Kriče hura. Na povejniškem mostičku stoji poleg brkastega krmilarja velikí, gladko obriti mož.

»Kje sem že videl ta obraz? — Zares, to je natakár parobroda, zares, on je!«

Obrne se h kmetom.

»Sodruzi, spoznal sem moža!«

»Huráá!«

Kmetje se gnjetejo k pristanišču.

»Počasí! . . . Stoj!«

Maksim Ivanovič stopi s parobroda, išče v množici in spozna Dimitrija. Na njegovem obritem obrazu se pojavi smehljaj.

Stopi k njemu.

»Ker ste vi starejši sodrug, prosim sprejmite poročilo.«

Vojaško, roko ob čepici, poroča:

»Moštvo parobroda »Komersant« se je spuntalo in prevzelo parobrod.

Čete sovražnika so pobite. Plen je: štirje topovi, sedem strojnic, dvainsedemdeset pušek, sedemintrideset sabelj in municija. Dvaindvajset nasprotnikov se nam je pridružilo prostovoljno.«

Dimitriju se vrti glava. Iz oči lije radost.

Skoči k Maksimu, mu stiska roke.

Vriskaajoči kriki zvene preko obrežja, odmevajo s parobroda zopet.

»Huráá!«

Dimitrij stopi na parobrod.

Maksim Ivanovič mu zašepeta na uho:

»Vaš zaboj sem dobro shranil.«

(Konec.)

ostrem protestu proti nasilju, proti reakciji, ki preganja funkcionarje delavskih organizacij, zaupnike delavstva vobče. Poslušalci so spremljali poročila z ogorčenimi medklici in odločno izražali potrebo krepke obrambe delavskih interesov in pravic.

Enaki protestni shodi kot v Mariboru, so se vršili tudi v drugih več-

jih krajih Slovenije in povsod je bila udeležba nepričakovano velika.

Vlada je hotela s tem svojim ukrepom udariti po organizaciji, dosegla pa je nasprotni uspeh. Delavstvo se sedaj še bolj oprijemlje organizacije, da odgovori s svojimi združenimi bataljoni na nasilje.

In organiz. delavstvo bo zmagalo.

Pogreb sodr. Albina Eržena.

Sodr. Albina Eržena je spremila v nedeljo popoldne na zadnji poti ogromna masa ljudstva. Bil je to impozantni pogreb, ki je pričal, kako velike simpatije je pokojni vžival med našim ljudstvom. Pogreba so se udeležili delavski telovadci v krojih, naša pevka društva »Svoboda« in »Frohsinn« ter železničarska godba. Ob odprtem grobu so stali delavski delavci na straži, medtem ko so pevski zbori zapeli pretresljivo žalostinko. Poslovila sta se od pokojnika

sodr. Grčar, ki je v vznešenem govoru podčrtal vrline pokojnika in bolešt delavstva ter sodr. Svetek, ki se je poslovil v imenu konzumnega društva za Slovenijo. Ginljiv pogreb je bil to, impozanten po udeležbi in po turobnem čustvu spremljevalcev. Bil je obenem izraz iskrenega sožalja do družine pokojniga sodruha, do brata sodruha Viktorja Eržena.

Sodr. Albina Eržena ohrani naše delavstvo v trajnem spominu. Slava Albinu Erženu!

Dnevne novice.

Nj časa!

Kakor znano, živi pri nas precejšnje število ljudi, ki so si tekom dolgih let dela v Nemčiji pridobili pravico do starostnih, vdovskih, nezgodnih ali invalidskih rent. So to vsekoli stari rudarji, ki so se vrnili domov misleč, da bodo vživali vsaj malo suhega kruha na svoja stara leta, pa so se varali in varale so se tudi vdove, ki so se jim močje v Nemčiji ponosrečili ali pred časom umrli. Nemčija jim njihove trdo zaslužene rente noče pošiljati, ker stoji na stališču v inozemstvo brez kompenzacije denarja pošiljati ne gre. Ali je res tako težko urediti to zadevo? Mislimo, da ne samo malo smisla in malo dobre volje bi bilo treba in šlo bi Zakaj gre pravzaprav? Potrebno je pogajati se z Nemčijo in skleniti z njo pogodbo, po kateri bi pošiljala Nemčija rente našim rentnikom v domovino in naša država bi pošiljala rente v Nemčijo onim nemškimi državljanom, ki so si do nje pridobili pravico pri nas.

Zakaj se to ne zgodi in zakaj se taka reciprocitna pogodba ne sklene, ne more razumeti noben pameten človek. Če se vprašamo, kdo bi pri taki pogodbi bil na dobičku, je odgovor jasan, da naša država. Nemški državljanji si pri nas druge rente pridobiti ne morejo, kakor nezgodne, ker starostnega, invalidskega in vdovskega zavarovanja pri nas ni, in je tudi sicer pri nas v primeri z našimi masami v Nemčiji zaposlenih nemških državljanov-delavcev zelo malo. Kvečjemu bi prišlo nekaj nemških državljanov-privatnih nameščencev v poštev pri starostni renti, ker so privatni nameščenci v Sloveniji in Dalmaciji za slučaj starosti zavarovani. Nekaj privatnih nameščencev,

katerim bi v danem slučaju morda bilo treba pošiljati starostne rente v Nemčijo, pa bi še zdavna ne odtehtalo stotine starih rudarjev, ki že doma čakajo na rente iz Nemčije in pa stotine naših starih rudarjev v Nemčiji, ki bi se gotovo radi vrnili v domovino, pa se vrniti ne morejo, ker bi v tem trenutku, ko bi se vrnili ne prejemale ničesar več.

Nedavno tega so se zaključile razprave med našo državo in Nemčijo glede trgovinske pogodbe. Bila je torej prilika načeti tudi to vprašanje in ga dovesti do končne rešitve. Nič se ni zgodilo, čeprav je Delavska zborica za Slovenijo, kakor tudi centralni sekretariat delavskih zborov na potrebo take pogodbe nešteto krat opozarjal. Vsi naši dosedanj režimi so z mirno vestjo gledali človeško poniževalno stradanje starih rentnikov brez rent. Namesto, da bi se stvar že davno rešila in se prevladalo breme skrbi za te reveže na rudarske zavarovalne zavode v Nemčiji, kjer so si pravico do rent pridobili, padajo siromaki v breme domačim občinam in drugim, ker navsezadnje mora tak revež vendarle tudi živeti.

Pogosto je slišati pritožbe gotovih krogov na takozvana socialna bremena. V tem slučaju pa bi bilo na mestu, da bi se ta del socialnih bremen prevladal na one, ki so moralno in dejansko dolžni jih nositi, se vsled skrajne brezobzirnosti indirektno sili nositi jih domače prebivalstvo. Pametno to gotovi ni.

Dokazuje pa ta slučaj na kaki visoki stopnji državniške modrosti in sposobnosti se nahajamo. Časa je dovolj za osebne prepire naših politikov in za prepire ali pojde v vlado g. bedakovič in iz vlade g. uzmovič,

časa pa ni, da se končno reši ekzistenčno vprašanje na stotine največjih revežev izmed revežev. Ostaja torej lepo vsi pri starem, to se pravi, naš rentniki in vdove iz Nemčije niso dozdale dobivali ničesar in tudi v naprej ne bodo dobivali ničesar, navzlic temu, da je gospoda od Slovenske ljudske stranke že precejkrat bila na vladi in je zopet na vladi, gospoda, ki je osobito pred volitvami vedno polna socialnosti in sočutja do revežev. Da ima pri vsem, vselej in povsod pred očmi le svoj lastni, osebni interes, ne pove klerikalna gospoda nikoli, dokazujejo pa to dejstva.

Odkrita beseda. Nekateri ljudje poizkušajo zadnje čase zanesti prepire tudi v strokovne organizacije s tem, da skušajo blatiti funkcionarje. Tudi tu je očiten namen, škodovati delavskemu pokretu, da oslabe medsebojno zaupanje med delavstvom. Značilno je pa pri tem zlasti to, da se zaletavajo samo v delavske organizacije, ne pa v meščanskokapitalistično družbo in njih politične stranke. Menimo, da je že vsak delavec toliko zaveden, da bo znal tako delovanje pravilno presoditi ter prišel do edino mogočega in pametnega zaključka, da delajo ti ljudje v interesu buržuazije. Tega menda nihče ne bo mogel misliti, da se nahajajo vsi morda le v zmoti in da nehote delajo tako. Za nas mora pač biti merodajno to, da hočejo razbijati delavske organizacije, ki se bore za delavske interese, in če to delajo, delajo za kapitaliste — iz kakšnih vzrokov, tega ne vemo in ni to poglavitno.

Za tiskovni sklad so davorali: Na sestanku v Založu dne 5. novembra ob priliki ustanovitve podružnice Konzumnega društva za Slovenijo: Franjo Kobler 2 Din, Danica Svetek 1 Din, Dušan Svetek 1 Din, Kristina Svetek 2 Din, Jakob Skuk 2 Din, Jože Kačar 2 Din, Tone Lešek 2 Din, Marija Strah 5 Din, Miha N. 3 Din, N. N. 1 Din, N. N. 1 Din, N. N. 1 Din, N. N. 1 Din, N. N. 1 Din; skupaj 25 Din. — Nadalje so darovali: Josip Tepeš, Ljubljana 10 Din, Anton Turk, Ljubljana 10 Din. Iskrena hvala. Posnemajte!

Iz stranke.

Strankini shodi.

Šoštanj v soboto, dne 26. novembra zvečer v Zadržnem domu. Poroča s. Petejan.

Ruše v nedeljo, dne 27. novembra ob 3. popoldne v gostilni Novak. Poroča s. Petejan.

Muta v nedeljo, dne 27. novembra ob 9. uri popoldne v gostilni Lobni na Spodnji Muti.

Okrožni konferenci sta se vršili v novembru 2, in sicer za mariborsko okrožje dne 6. novembra v Mariboru v Ljudskem domu, za prevalsko okrožje pa v nedeljo, dne 13. novembra v Zadržnem domu v Prevaljah. Na obeh konferencah je poročal s. Petejan.

so mu dali osem dni časa za preklic, (kako velikodušno —) žal zastoj. »Posebnega poguma torej ni kazal.« A tako, torej bi bil bolj pogumen, če bi strahopetno preklical in na kolenih prosil odpustanja?

V boljše razumevanje takratne jurisdikcije, omenja »Slovenec« tedanji velik vpliv rimskega prava, da je tudi juristom veljalo tedaj krivoverstvo za zločin zoper človeško družbo in se je kaznovalo s smrtjo in toži nadalje, da se kaznujejo dandanes prestopki zoper zemeljsko veličanstvo veliko bolj strogo, kakor pa prestopki zoper nebeško veličanstvo.

Verjamemo, da si želi tistih zlatih časov nazaj, ko je bil papež nad večino Italije absoluten gospodar in je ves tedanji krščanski svet strahoval v verskem smislu. Samo od cerkve je bilo odvisno, kako so tedanji sodniki kaznovali krivoverce in prestopke zoper razžaljenje veličanstva, saj je vseboval papež takrat nebeško in prosvetno veličanstvo. Le tako je namreč možno razumeti način postopanja skozi celo tisočletje nasproti krivovercem. Današen moderni svobodomislec pa »seveda ne bo razumel tedanje splošne veljavne zakonodaje.« Č.

Naše kandidatne liste za občinske volitve. Za občinske volitve so bile vložene med drugim naše liste tudi v sledečih občinah: Krčevina pri Mariboru, Lajtersberg (2. skrinjica), Pekre, Zrkovce, Stranice pri Konjicah, Ruše, Otiški vrh pri Dravogradu, Vuzenica, Limbuš, Šoštanj, Velenje, Bistrica pri Limbušu in Oplotnica pri Konjicah.

Kultura.

Okrožna konferenca! Pozivamo še enkrat vse podružnice delavske telovadne in kulturne zveze »Svoboda« nahajajoče se v mariborski oblasti, da pošljejo sigurno vsaj enega polnomočnega delegata na okrožno konferenco, ki se bo vršila dne 27. novembra 1927 v Muti ob 3. uri popoldne v gostilni A. Dobnik (Spodnja Muta). Ker je dnevni red zelo važen, pričakujemo obilno udeležbo.

Sklicatelj maribor. podružnice.

Maribor.

Narodno gledališče v Mariboru.

Torek, 22. novembra ob 20. uri: »Igra s smrtjo. Ab. C. Kuponi.

Sreda, 23. novembra ob 20. uri: »Revisor«. Ab. D. Kuponi.

Četrtek, 24. novembra ob 20. uri: »Eva«. Ab. B.

Petek, 25. novembra ob 15. uri: »Revisor«. Dijaska predstava pri jako znižanih cenah. Zadnjikrat.

Odbor vojnih oškodovancev v Mariboru vabi vse vojne oškodovance (prečane) na občni sestanek, ki se vrši dne 4. decembra tl. ob 10. uri popoldne v dvorani Narodnega doma v Mariboru s sledečim dnevnim redom: 1. Odborovo poročilo o dosedanjem delovanju; 2. sestava in odobritev spomenice vladí, narodnim poslancem itd.; 3. določitev eventualno potrebne deputacije; 4. vprašanja in pojasnila. Ker je sestanek velike važnosti naj se ga vsak vojni oškodovanec udeleži!

Glasom §-a. 9 cestno-prometnega reda in reda za čiščenje cest in trgov za mesto Maribor so dolžni hišni posestniki pustiti popolnoma očistiti trotoarje in pešpoti od snega in ledu in iste po potrebi dnevno posuti s peskom, pepelom ali žagavino. (Posutje s smetjem in drugimi odpadki je prepovedano). Ker se je povodoma zadnjega snega pokazalo, da nekateri posestniki teh dolžnosti sploh ne izpolnjujejo ali pa le malomarno in posebno, da ne čistijo pešpotov pred njihovimi vrta, se ponovno opozarja na to določbo s pripombo, da se bo proti onim posestnikom, ki ne upoštevajo te naredbe, uvedlo kazensko postopanje in da bo mestna občina ukrenila čiščenje na njihove stroške. Odkladanje snega v cestne struge je prepovedano. Obenem se naprošajo hišni gospodarji, da poučijo organe, ki opravljajo čiščenje trotoarjev, da se istih ne sme čistiti s težkim orodjem, kakor n. pr. s krampi ali sekirami itd., ker se pri čiščenju s težkim orodjem pokvari asfaltni trotoar. Opozarja se, da mora nositi stroške poprave takih poškodb dotični lastnik sam.

Celje.

Lep napredek naše stranke pri okoliških občinskih volitvah. Pri nedeljskih občinskih volitvah v celjski okoliški občini je naša stranka napredovala od skupščinskih volitev 11. septembra za 38 glasov, od zadnjih občinskih volitev pa za 147 glasov. Naša lista je dobila v nedeljo 313 glasov. To število lahko imenujemo **zmago razredno zavednega delavstva** proti združenim nasprotnikom, ki so proti nam uporabljali vsa

ČITAJTE

ново izišlo, socialno dramo Rudolfa Golouha

KRIZA.

Naroča se pri upravi »Delavske Politike« v Mariboru, Ruška cesta 5. Vsaka naša knjižnica, vsak naš čitatelj mora naročiti to našo najboljšo socialno dramo.

Vademecum. „Moderna izobrazba“

»Slovenec« se jezi nad novo Seidlovo knjigo »Moderna izobrazba«. (Tiskovna zadruga v Ljubljani) s katero pisatelj dokazuje, da so vsi pojavi v našem življenju in v naravi posledica gotovih naravnih zakonov, ne pa kakih nadnaravnih, mističnih sil, kakor uči cerkev. »Slovenec« pa se sklicuje na čudeže, ki jih je delal Kristus, njegovi svetniki in pa lurska voda. Pri tem se seveda lahko v pest smeje, ker danes tistih čudežev ne more nihče več kontrolirati. Zakaj se pa danes več ne godè? Ker se vsi čudeži pred moderno vedo razblinijo v nič. V kakem zakotnem klerikalnem gnezdu kot so Vodice in Konnersreuth se še skuša operirati s čudeži, a njihova slava traja samo tako dolgo, dokler se med nevedne občudovalce ne pomeša kak veščak. Tudi vsi lurski čudeži imajo svojo podlago v psihološki vedi. Čudno, da se še ne sklicuje na Konnersreuthsko »sveto Terezijo Neumann«. Seveda, cerkev proglašja svoje čudotvorce svetnikom šele čez 100—200 let, ko že ni nobene priče več pri življenju.

(V srednjem veku so bile tudi v tem oziru izjeme in je tudi navaden

smrtnik, ki je lahko žrtvoval 100.000 cekinov, že pri življenju zgihlal s papežem, da ga bo po smrti djal med svetnike. Za čudeže niso bili nikoli v zadregi.)

Nadalje se pisec otresa očitka, da bi bili Kopernik, Galilei in Bruno radi svojih astronomskih raziskovanj od cerkve preganjan in umorjen. Galilei baje ni bil preganjan zato, ker je učil novo astronomsko vedo, temveč zato, ker jo je učil na nepravem kraju in na neprav način! In Giordano Bruno ni bil sežgan na grmadi zato, ker je odkril resnico vseirskega gibanja, temveč, ker je v zvezi s tem napadal dogmatiko cerkve in z ne posebno izbranimi izrazi bičal tedanje versko mravnost.

Ali s takimi konstatacijami se madež na cerkvi ne bo zabil. Zgodovina nas uči, kakšno je bilo tedanje pravno življenje, zlasti med duhovščino, ki je dajala zelo slab vzgled tedanjim posvetnim krogom in če se je našel med tedanjimi izobraženci pogumen mož, ki je te razmere ostro bičal, bi po naših pojmi, ne imela cerkev nobene pravice, da ga položi na grmado.

»Slovenec« pravi: »Ker ni hotel svojih zmotnih naukov preklicati, so ga obsodili na smrt. Pa še po obsodbi

Naročniki, pozor!

Ker se v nekaterih krajih dogaja, da pismonoše ne dostavljajo našega časopisa naročnikom na dom, ali pa dostavljajo neredno, prosimo vse prizadete, da nam to takoj sporočijo, da zamoremo takemu samovoljnemu postopanju posameznih, katerim naš list ne ugaja, napraviti energični konec. Uprava.

mogoča sredstva. Posebno so doživeli razočaranje radikalci in Pečuhovi »Nemci«, ki so mislili, da bodo dobili vse polno delavskih glasov, ker so imeli za kandidate razne ravnatelje in njih priganjače. Tudi »Slovenec« dopisnik se je v nedeljo prepričal, da »Böhmovi« socialisti le nekaj veljajo, bernotovci pa so morali ponovno konstatirati, da se je na njih listi marsikdo podpisal, da se jih reši, kakor se človek reši nadležnega berača s tem, da mu da miloščino. Dobili so namreč samo 38 glasov, kljub temu, da so imeli na listi 66 podpisov. Od zadnjih občinskih volitev so bernotovci nazadovani za 100 procentov. O volitvah spregovorimo obširneje v prihodnji številki, za danes kličemo našim sodrugom in volilcem: **Naprej do končne zmage, vsi v organizaciji!**

Na petkovi občinski seji sta sodruga Felician in Komavli predlagala resolucijo proti uvedbi deseturnega dela in ukinitvi nedeljskega počitka v trgovinah. Meščanska kleroradikalna-nemška večina je sklenila poslati resolucijo v odsek, da gospodje tam »preštudirajo«, ali je stvar »aktuelna«. Demokrati pa so šli preko te zadeve molče in brez glasovanja. Tudi o tem vprašanju bomo še poročali.

Vzeli smo na znanje. »Enotnost« je na naslov celjskega delavstva objavila poziv z ozirom na protestni shod proti odpustu s. Stanka, češ, naj Celjani obračunajo s »štrajkbreherji«, ki bodo na shodu poročali. Prijateljem okoli »Enotnosti« sporočamo,

Zbirajte za bojni sklad proti klerikalizmu!

V znanem veleprocesu, ki ga je 27 duhovnikov, tkzv. višja cerkvena aristokracija naperila proti s. Erženu kot uredniku »Volksstimme«, je bil s. Eržen obsojen. Delavstvo mora na to odgovoriti z zbirko za bojni sklad proti klerikalizmu!

Sodružice in sodrugji, zaupniki, zbirajte in pošiljajte nabrane zneske na upravo lista, pod geslom »Bojni sklad proti klerikalizmu«!

da smo vzeli ta poziv na znanje za ta krat, ko se bo kdo izmed njih drznil dregati v sršenovo gnezdo. Garantiramo jim, da bodo odšli tako opičeni, da jim ne bo nikoli več prišlo na misel skušati uvajati razdor med celjsko delavstvo. Capito?

Delavsko pevsko društvo »Naprej« v Celju vabi vse svoje člane na izredni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 27. novembra t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni »Jugoslovan« v Gaberjah. Dnevni red običajen. Za ponedeljek, dne 28. novembra t. l. se vabijo vsi pevci, ki so še izven društva, k pevski vaji, ki se bo pričela za mešan zbor točno ob 7. uri, za moški zbor ob 8. uri zvečer.

Trbovlje.

Občinska pragmatika je oblastveno potrjena. Sedaj bodo imeli občinski nameščenci to, kar dolgo niso imeli, namreč zakonito podlago, po kateri se bodo občinski uslužbenci nastavljali in plačevali. Desetletja so razni gerenti sestavljali občinsko pragmatiko, ali jo uresničitve iste nikoli ni prišlo. Iz tega je razvidno, koliko je bilo gerentom mar življenjsko vprašanje nastavljenih moči na občini. Sedanji občinski odbor je to zadevo uredil v kratkem času svojega poslovanja. Pa se naj zaletavajo razni nepoklicani ljudje in naj očitajo sedanjemu odboru delanezmožnost ali karkoli že. Kdor je za pametno, resno in smotreno delo, ta ve, da je sedanji občinski odbor že mnogo koristnega ukrenil in bo še, kolikor mu bo v njegovem obsegu mogoče.

Bliza se čas, ko bomo zopet lahko nastopili z raznimi dramatičnimi prireditvami in telovadbo, skioptičnimi predavanji in naposled celo s kinom, medtem, ko smo morali ves ta čas počivati, ker se je prenavljala dvorana. Skoro pričnemo. Najbrž, zadnji čas, 4. decembra z dramo »Oček«. Tudi Miklavžev večer bomo priredili. Naše delovanje bo zopet oživelo, saj so mnogi mislili, da nas že zdavnaj ni več. O, še bomo orali kulturno ledino proletarskih Trbovelj, še je življenje v nas! A do sedaj v resnici tega ni bilo mogoče, ker ni bilo prostorov na razpolago. Kar smo zamudili, bomo nadomestili, s podvojenimi silami bomo šli na delo, da popravimo, kar nismo mogli vsega do sedaj storiti!

Šoštanj.

Volilcem občine mesta Šoštanj! V sredo, dne 23. novembra t. l., se vrši točno ob pol 8. uri zvečer v Zadrženem domu v Šoštanju sestanek volilcev socialistične stranke, na kateri sestanek so naši kandidati in njih namestniki povabljeni še s posebno okrožnico. Vabimo vas, da se sestanek udeležite tudi vsi volilci. Naša in

vaša dolžnost je, da se pripravimo za dan volitev. Vedite, da so naši nasprotniki z vso silo na delu, da bi delavsko zavednost omajali. Delavec, ki služi sebi borni košček kruha, mora voliti samo socialistično. Kdor bo kršil na dan volitev disciplino in postal delavski izdajalec, nima več obstanka in mesta tam, kjer je delavstvo organizirano. Pa ne samo delavstvo, apeliramo tudi na sloje, ki reflektirajo na delavske novice, da tudi oni oddajo svoje glasove delavski socialistični listi. Zapomniti si bomo ene kot druge in kdor ni z nami, bomo poskrbeli, da po volitvah tudi delavstvo ne bo ž njim. Tistim, ki še danes pretijo delavstvu in agitirajo za meščanske in nemčurske liste, pa povemo, da jih bo doletelo to, kar si bodo zaslužili. **Zato volite vsi volilci v 1. socialistično skrinjico.**

Družmirje pri šoštanju.

V nedeljo, dne 27. tm., se vršijo volitve v občinski zastop. No sedaj so v naši občini gospodarili klerikalci, ki imajo krščansko ljubezen samo do svojega denarja, dobrobit revnih občanov jim je pa deveta briga. Kakor povsod, tako se tudi pri nas zavedno delavstvo in kmečko ljudstvo protibuja. Za nedeljske občinske volitve smo si postavili svojo listo, pod imenom gospodarsko delavska lista, katera je na volišču prva. Sedaj pa poglejte, kakšno ljubezen gojijo klerikalci do delavcev in malih kmetov. V nedeljo, dne 20. tm., so duhovni pastirji takoj po maši pred cerkvijo otvorili shod in agitirali proti socialistom, ki jih hočejo spoditi iz občine! Posebno jih boli, zakaj ne gremo v volitve pod imenom Socialistična stranka, ne pa gospodarska delavska. Le tako naprej gospodje, pa bo prej konec klerikalizma. Drugič pa bomo kaj več povedali.

Guštanj.

V nedeljo, dne 13. tm. popoldne, se je vršil pri nas dobro obiskan javen shod, kateremu je predsedoval s. Kerže, poročal pa je s. Petejan o političnem položaju. Ves govor so poslušalci pazno zasledovali in ob zaključku burno odobraval. Sodr. Juh je na kratko spodbujal navzoče k delu za organizacijo in socialistično idejo v Guštanju in okolici.

Senovo.

»Načelo javnosti in privatne zadeve.« »Naprej« štev. 41 od 12. novembra je objavil pod tem naslovom notico, ki jo je »Delavska Politika« že zadnjič ponatisnila. S svoje strani pa pripomanjamo naslednje: K porastu skupnega doma krajevna or-

Božična darila

v zlatu, srebru in ure po znižanih cenah. Namizna posoda iz alpaka srebra od Din 300.— naprej.

A. Stojec, Maribor
Jurčičeva ulica št. 8.

Popravila ur najcenejše in z jamstvom. — Po stenske ure se pride na dom.

ganizacija SPJ v Senovem izraža sledeče čestitke: Socialisti upoštevamo naravni pojav človeka — »oberčloveka« pa komentiramo tako: Škapulir Marijinih devic je sličen Naprejevemu socializmu, to je »načelu javnosti«. Marijine device uganjajo s svojim škapulirjem demagogijo svetosti. Bernot pa pod načelom javnosti. Delavci! To ni delavski list, to je duhovito glasilo neduhovitih ljudi. Zrcalo je že zasvetilo v pravi luči — neresnosti!

Iz Škofjevasi.

Neke klerikalni dopisnik je v do skrajnosti lažljivih člankih v »Slov. gospodarju« in »Domoljubu« napadel Antona Mahena, Josipa Kornika in tudi Lešnika si je privoščil, češ, da kot obč. sluga ne sme biti nosilec liste. V obraz povedano, da je Lešnik to dobro vedel, vsled česar se je že pred razpisom volitev odpovedal dotični službi, kar naj blagovoli vzeti sresko poglavarstvo v Celju na znanje. Kar se stranke tiče, je naša stranka stranka združenih delavcev in kmetov socialistična ne pa kmetško delavska zveza, kakor omenjeni dopisnik laže. Iz tega se jasno vidi, kako ljubijo klerikalni časopisi resnico. Brez socialistov v Škofjivasi ne bo šlo, to si naj zapomnijo tudi oni, ki na eden ali drugi način skušajo delavstvu škodovati, ali se pa sramujejo delavskega imena. Z njimi že še pridemo na račun. Če še ne bo miru, bomo drugič še kaj več povedali. — Eden, ki marsikaj vidi in ve.

So. Lorenc na Pohorju.

V sredo ob 6. uri zvečer so bo vršilo v tukajšnji šoli protialkoholno predavanje. Pride s. dr. Mikič iz Zagreba. Prijatelje treznostnega gibanja vabimo na polnoštevilno odeležbo. Živela treznost!

Studenti pri Mariboru.

Delvasko telovad. društvo »Svoboda« v Studencih bo priredila dne 3. decembra t. l. ob 7. uri zvečer v dvorani Union (Götz) veliko telovadno akademijo v zvezi s pevskim koncertom. Vsa bratovska društva se naprošajo, da se tega večera korporativno odeležbo, to tem bolj, ker je čisti dobiček namenjen odplačilu stroškov nove telovadnice v Studencih. Vstopnina: Sedeži 10—8 Din, na galeriji 5 Din. Za obilen obisk prosi odbor.

Wiener Radioverlag, Wien, I., Postaložigasse št. 6./11.

Neobhodno potrebno je za vsakega radioamaterja

Radio-koledar 1928

Cena Din 25.— in

Radio-karta 1928

Cena Din 15.—,

izdaja „Radlowelt“.

Prost ogled! Prepričajte se!**Manufakturno blago**

vseh vrst, kakor sukno, velurje za plašče, doublstofe, barhente, flanele itd. Vam nudi vsled ugodnega nakupa še vedno po najnižjih cenah edino

J. PREAC, manufakturna trgovina, Maribor, Glavni trg 13. Poštni nameščenci na obroke.

Novo dalmatinsko vino

črno, belo in opolo ravnokar prispelo z otoka Vis (Lissa) se toči v

„Prvi dalmatinski kleti“

Istotam se dobi dnevno sveže morske ribe in najfinejše olivno olje in vinski kis.

Priporoča se **Jos. Povodnik.**

Ročni kovčki

za potovanje, damske in šolske torbice, listnice, denarnice, tobačnice, nahrbtniki, gamaše itd. itd. Opreme in pritlikline za konje, dežne ponjave za konje in vozove, ovratniki in nagobčniki za pse, gonilni jermeni iz usnja, kakor tudi šivalni in vezalni jermeni.

IVAN KRAVOS, Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 207.

Naročajte in širite „Del. Politiko“!**I. MARIBORSKA DELAVSKA PEKARNA R. Z. Z O. Z.**

Ustan. 1898 **MARIBOR, TRŽAŠKA CESTA ŠTEV. 36—38** Telefon 324
Prodajalne v **Slomškovi ulici št. 2 in na Glavnemu trgu št. 18**

Moderno in higijensko urejena pekarna. — Priporočamo vsem organiziranim delavcem in delavkam naše okusno pecivo v polni teži. Ozirajte se pri zahtevanju peciva iz Delavske pekarnice pri vseh prodajalcih peciva na **zavarovalno znamko D. P.**

ZIMSKO BLAGO

za obleke in perilo v veliki izbiri kupite najcenejše pri

SREČKO PIHLAR, Maribor, Gosposka ul. 5
Oglejte si moje izlozbe.

Kolesa in motorje shranjuje

preko zime trdka **Justin Gustinčič**, Tattenbachova ulica 14

„JUNIPER“

Železno francosko žganje z brinjevim ekstraktom je najboljšo sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu, trganju, žledodnim boleznim itd. Dobi se v vsaki lekarni, drogeriji in konzumni trgovini. — Glavna zaloga:

VITOMIR DOLINŠEK

Agentura „Juniper“

CELJE, GOSPOSKA ULICA 26

Trgovci, zahtevajte engros cene.

Kolumbovo jajce
to sicer ni, pač pa potesno sito „Kompletta“ čajne ročke, ki omogoča dovršeno pripravo čaja in nudi s tem najvišji čajni užitek. Vonj, moč in izdatnost so popolnoma razviti in čajni listi temeljito iskoriščeni.

Vi prejmete „Kompletta“ ročko peštom tvrdke F. Majzel, Maribor, ako li vpošljete prazne omole čaja znamke „Čajna ročka“ v vrednosti prodanega čaja od 3 kg, nadalje li tej spada jočo puščico za sladkor ali vivaliko za smetano ali čajno shodilico, ako li pošljete praznih omolov za 1 kg vrednosti prodanega čaja.

ČAJNA ROČKA